

Ötven éve lépett először ember egy idegen égitestre

Magyar idő szerint 1969. július 20-án, 21 óra 18 perckor az Apollo-11 holdkompja enyhe döccenéssel megérkezett a Holdra. *„Itt a Nyugalom Tengere. A Sas leszállt”* – jelentette Neil Armstrong a Földnek. A holdkomp pilótájával, Edwin „Buzz” Aldrinnal kitekintettek a holdi tájra, mint az első emberek, akiknek ilyen látványban lehetett részük. Nagy volt a kísértés, hogy azonnal a felszínre rohanjanak, de az erre a pillanatra összpontosult, alapos felkészüléssel eltöltött évek egyúttal a beidegződés éve is voltak; a két űrhajós pontosan tudta a rájuk váró feladatokat. A történelmi pillanat mégis legyőzte őket, mert a program szerinti pihenés helyett Houston engedélyezte a korábbi kiszállást. Armstrong július 21-én 7 óra 17 perc helyett 3 óra 58 perckor, Aldrin pedig 7 óra 42 perc helyett 4 óra 14 perckor lépett a Hold felszínére.

A Hold meghódításáért folyó versenyben a képzeletbeli startpisztoly 1961. május 25-én „dördült el”, amikor John Kennedy amerikai elnök elmondta híres kongresszusi beszédét. *„Úgy döntöttünk, hogy elmegyünk a Holdra még ebben az évtizedben, és véghez visszük a többi dolgot is, nem azért, mert könnyűek lennének, hanem pont azért, mert nehezek.”* A néhai elnök beszéde után öt hónappal később, 1961. október 27-én már fel is dübörögtek az első Saturn-I rakéta hajtóművei Cape Canaveralen. Kilenc perces repülés után zuhant az Atlanti-óceánba a ballasztként több mint 70 tonna vizet szállító rakéta. Ez volt az első kis lépés a Hold eléréséért folytatott versenyben.

Az 1960-as évek közepéig még úgy tűnt, hogy szovjet ember lép először a Holdra. Az első műhold, az első élőlény, az első ember, az első többszemélyes űrhajó a világűrben, az első űrséta sikeres végrehajtása mind-mind a Szovjetunió elsőségét jelentette az űrversenyben. Nem kevésbé sikeresen alakult számukra a Hold automata szondákkal való elérése, hiszen az első három amerikai Pioneer űrszonda kudarcával szemben a Luna-1 már 6000 km-nyire közelítette meg a Holdat 1959-ben. A Luna-9 simán le is szállt a Hold felszínére 1966 januárjában, az amerikai Surveyor-1 csak négy hónap múlva követte.

A két űrnagyhatalom óriásrakétájának technológiai különbsége végül a NASA javára döntötte el a holdversenyt. A II. világháború után az Egyesült Államokba telepített, Wernher von Braun irányításával dolgozó német szakemberek segítségével az amerikai ipar létre tudta hozni a 111 méter magas, 2900 tonna induló tömegű Saturn-V rakétát, amely elengedhetetlen feltétele volt a Holdra való leszállás megvalósításának.

„Kis lépés egy embernek, nagy ugrás az emberiség számára” – Neil Armstrong lakonikus stílusához képest szinte fennköltnek hatottak ezek a szavak, az első emberi szavak a Hold felszínéről. Természetesen az űrhajósok minden lépését közvetítette az amerikai televízió, amit a világ összes országában átvettek, kivéve a Szovjetuniót és Kínát.

Az eredetileg tervezett 14 Apollo-repülés helyett – elsősorban gazdasági megfontolásból – csak 11 valósult meg. Hét űrhajó indult a Holdra, de csak hat volt sikeres. Összesen 12 ember szállt le a Holdra 1969 és 1972 között.

További tájékoztatás kérhető:

MANT iroda, e-mail: iroda@mant.hu, mobil: (30) 585-0867

HÁTTÉRANYAG

A Magyar Asztronautikai Társaság

A Magyar Asztronautikai Társaság jogelődje 1956-ban alakult. Küldetése azóta is változatlan, legfontosabb célkitűzései az alábbiak: terjeszteni az űrhajózási-űrkutatási ismereteket; egységes magyar szaknyelv kialakítása az asztronautikában; foglalkozni az ifjúsággal, és erősíteni azt az elvet, hogy az űrtan nem csak az űrhajózást jelenti, hanem jelen van mindennapi életünkben: a katasztrófa-előrejelzéstől kezdve a termésbecslésen és a műholdas helymeghatározáson át az orvos- és jogtudományig egyaránt. A MANT az űrkutatás iránt érdeklődő és az űrtevékenységgel aktívan foglalkozó hazai szakembereket tömöríti. A társaság szakmai programok (konferenciák, szemináriumok, találkozók) szervezése mellett minél szélesebb közönséghez szeretne szólni, a fiataloktól az idősekig egyaránt. Az általános és középiskolás fiatalok számára pályázatokat, programokat, a felsőoktatásban tanulók számára szakmai fórumot, Űrakadémiát szervez. Megjelenik nagy tudománynépszerűsítő rendezvényeken. Rendszeres kiadványokat jelentet meg (Űrtan Évkönyv, Körlevél). További információk a Társaságról: <http://www.mant.hu>